

Tim Vos-Goedhart
Senior projectleider Open State Foundation

1. Introductie Open State
2. Digitalisering en de democratie
3. De wetten over informatie
4. Hergebruik - Open Data
5. Digitalisering en AI

Ons team

2 fullstack developers
1 front-end developer
2 projectleiders
2 projectmedewerkers
1 directeur
185+ developer community (NL)

Met elkaar hebben wij de kennis en ervaring vanuit bestuurskundig, politicologisch en juridisch perspectief gecombineerd met technische know-how over KI en big data.

Onze missie

- Bijdragen aan (digitaal) transparante overheid
- Controleerbare & vitale democratie
- Ontsluiten informatie publieke instellingen als open data
- Bevorderen van hergebruik van die data
- Transparante samenleving door middel van open data

Een selectie van onze projecten

Democratische versterking

- Verkiezingsuitslagen
- Open Kieslijsten
- Verkiezingsprogramma's
- Waar is mijn stemlokaal
- Politwoops
- Datajournalistiek
- Ondersteuning lokale journalisten
- Open Lobby/Open draaideur

&

Bestuurlijke transparantie

- Open Spending
- Woo implementatie, Open Wob
- Open Defensie
- Open Klachten
- Open Rechtspraak
- Handelsregister en UBO
- Open Inkoop
- Algoritmes en generatieve AI

Vitale democratie

Een democratie is vitaal als mensen mee willen en kunnen doen.

Dat vraagt om gezond vertrouwen in de relatie burger-overheid.

Recht op informatie

artikel 1 Woo

...behoudens bij deze wet gestelde beperkingen

Recht op informatie van de raad

Artikel 169 lid 3 Gemeentewet

Zij geven de raad mondeling of schriftelijk de door een of meer leden gevraagde inlichtingen, tenzij het verstrekken ervan in strijd is met het openbaar belang

Wet open overheid

Artikel 1

Eenieder heeft recht op toegang tot publieke informatie zonder daartoe een belang te hoeven stellen...

Wet hergebruik overheidsinformatie

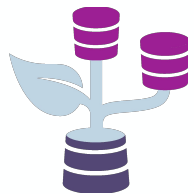
artikel 1 b

Het gebruik van informatie...berustend bij een met een
publieke taak belaste instelling

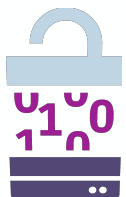
Hergebruik

artikel 1b Who

Hergebruik = gebruik voor andere doeleinden dan het oorspronkelijke doel binnen de publieke taak waarvoor de informatie is geproduceerd

Ontsluiting

Data

Hergebruik

Wat wij doen

NOS

Nieuws ▾

Sport ▾

Uitzendingen

Bij de Tweede Kamerverkiezingen zijn zo'n 65.000 briefstemmen van 70-plussers niet meegeteld omdat ze niet op de juiste manier waren uitgebracht. Dat aantal is goed voor bijna één zetel.

De NOS en de Open State Foundation, een organisatie die zich inspannt voor een digitaal transparante overheid, onderzochten de processen-verbaal van de vooropening van de briefstemmen. De meest gemaakte fout door de kiezers is dat de 'stempluspas' niet was meegestuurd. Daarnaast zat in veel enveloppen helemaal geen stembiljet.

Bij de eindslag van de verkiezingen meldde de Kiesraad dat 0,29 procent van de briefstemmen ongeldig was verklaard. Er was echter niet bekeken hoeveel briefstemmen er al afvielen voordat het tellen begon. Dat deel 'terzijde gelegde stemmen' blijkt nu 6 procent te zijn.

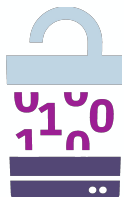
Verschil tussen 'terzijde gelegd' en 'ongeldig'

Bij het vooropenen van de briefstemmen controleerde elke gemeente of kiezers wel de procedure

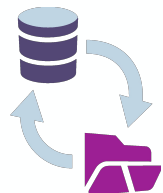
Wat wij doen

Pleiten

Data

Hergebruik

nrc> Voorpagina

nrc

de gretigheid die bij BNR doorklinkt nodigt uit tot luisteren

MEDIA 4-5

LUX ET LIBERTAS | ALGEMEEN HANDELSBLAD (1828) EN NIEUWE ROTTERDAMSE COURANT (1844)

DINSDAG 6 APRIL 2021 | OCHTENDEDITIE

LOBBY

Toegang tot ministers vooral voor enkele grote bedrijven weggelegd

Zeventien grote bedrijven bezetten een derde van de agenda van bewindslieden, blijkt uit onderzoek van Open State Foundation.

Door onze redacteur
Wimier Heck

AMSTERDAM. Het was dé verrassing van de vorige kabinetsformatie: het later fel bekrachtigde plan om de dividendbelasting af te schaffen. Wie nieuw onderzoek leest van Open State Foundation naar de lobby in Nederland is niet verbasd dat het bedrijfsleven dit plan op de agenda wist te krijgen. Een klein aantal grote bedrijven blijft buitensporig veel toegang tot Nederlandse bewindslieden te hebben.

Hoe beïnvloeding van de politiek in Nederland werkt is behoorlijk intransparant, zo bleek eerder uit onderzoek van Greco, de anticorruptieclub van de Raad van Europa. In 2017 werd daarom afgesproken dat bewindslieden hun afspraken zo veel mogelijk zouden vastleggen op de onlineagenda van hun ministerie. Op de nieuwe website Openlobby.nl verzamelt de ngo Open State Foundation, opgericht om transparantie bij de overheid te bevorderen, alle afspraken en maakt ze doorzoekbaar.

Veruit de meeste gerapporteerde afspraken door bewindslieden - bijna de helft - blijken te zijn met bedrijven (26,6 procent) of bedrijfsorganisaties (20,5 procent). Binnen de groep van meer dan honderd ondernemingen die praten met bewindslieden bestaat een selecte groep van zeventien grote bedrijven, waaronder Abhold, Air France-KLM, Facebook en KPN, die overvloedig veel toegang heeft. Deze zeventien bedrijven namen in de onderzochte periode, van november 2017 tot november vorig jaar, bijna 30 procent van het totale aantal afspraken voor hun rekening.

Bellen met de minister

In het onderzoek ligt een KLM-lobbyist uit dat de baas van het luchtvaartbedrijf behalve fysiek overleg ook nog regelmatig telefonisch contact met ministers heeft. Oud-minister van Financiën Jeroen Dijsselbloem (D66) pleit er in het onderzoek voor dat ook deze telefonische contacten voortaan worden vastgelegd, om zo de transparantie te vergroten. Dijsselbloem is tegenwoordig voorzitter van de Onderzoekraad voor Veiligheid.

Sowieso valt er op het gebied van de transparantie veel te verbeteren. De verschillen tussen de ministeries bij het openbaar maken van afspraken zijn groot. Tegenover de 161 contacten die het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap rapporteert, staan er twaalf van het ministerie van Defensie en tien van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV). Bij Defensie zou dat nog verklaard kunnen worden vanuit een noodzaak tot geheimhouding, bij LNV niet. Dijsselbloem wijst erop dat het lage aantal afspraken bij dit ministerie niet kan kloppen. „LNV wordt platgelopen door de lobby van land- en tuinbouworganisaties, de agro-industrie en de groene lobby”, zegt hij in het onderzoek. Bovendien blijven de onderwerpen die worden besproken vaak geheim wanneer de afspraken wel bekend worden gemaakt.

In een reactie laat LNV weten meer afspraken met externe partijen te hebben gemaakt dan Open State Foundation vermeldt. Volgens de ngo kloppen haar cijfers wel als er alleen wordt gekeken naar afspraken met belangenbehalters. LNV zegt externe partijen bij sommige gesprekken niet te hebben genoemd, „omdat het aantal in die gevallen vaak groot was”. Onderzoeker Rosa Juffer van Open State Foundation noemt dit vanuit het oogpunt van transparantie „zeer verontrustend”. Het ministerie-end-to-go-jaar met elkaar in gesprek.

Draai-deurconstructies

Ook enkele andere ministeries plaatsen vraagtekens bij de cijfers van Open State Foundation. Tegelijkertijd erkennen ze, net als LNV, dat het bijhouden van de openbare agenda beter kan. Het ministerie van 96W, dat de meeste afspraken openbaarde, zegt dat ook bij dit ministerie nog veel afspraken met externe partijen geheim blijven. Het geeft daarvoor redenen op als „onevenredige benadeling van derden” en „beëindiging van de persoonlijke levenssfeer”.

Oud-minister Dijsselbloem laat zich in het onderzoek kritisch uit over „draai-deurconstructies”, waarbij bewindslieden overstappen naar het bedrijfsleven om vervolgens als lobbyist in de richting van de politiek te fungeren. Hij zag dit in zijn periode als minister van Financiën bij ex-politici die voor banken gingen werken. Het bekendste voorbeeld is oud-minister van Financiën Gerrit Zalm (VVD), die in 2007 naar de DSB Bank vertrok en daarna voor ABN Amro ging werken. „Dan heb je zelfs geen lobbyvereniging meer nodig, deze ex-ministers zijn dan bijna je lobbyist”, zegt Dijsselbloem hierover.

Doordat lang niet alle contacten worden gerapporteerd blijft de precieze toegang van het bedrijfsleven tot de bewindslieden onbekend. Op basis van zijn eigen ervaring stelt Dijsselbloem dat de werkelijke verhoudingen waarschijnlijk nog gunstiger uitpakken voor het bedrijfsleven ten opzichte van andere sectoren dan uit het onderzoek blijkt.

De 'flow van informatie in en uit de overheid

Source	De burger en bedrijven, de maatschappij
Input	Verzamelen of creëren
Througput	Gebruiken, bewaren en delen van informatie
Output	Beleid, regels, uitvoering
Return	Hergebruik van informatie

Voorbeelden van hergebruik

- 9292.nl
- WaarIsMijnStemlokaal
- OpenRaadsinformatie
- Open Spending

Waar wil je heen?

Planner

Extra opties

Locaties

Van: Adres, station, postcode, etc.

+ Voeg 'via' toe

Naar: Adres, station, postcode, etc.

Datum

Tijd

13-09-2023

10:06

Type reis

Vertrek

Aankomst

Plan mijn reis →

Inspireer 9292 voor 22 september 2023 met jouw AI idee en bouw jouw prototype in het 9292 AI Lab

Sinds de lancering van ChatGPT eind 2022 staat de wereld van generatieve artificiële intelligentie (AI) op zijn kop. Steeds meer producten worden verrijkt met nieuwe AI mogelijkheden en bedrijven onderzoeken wat deze nieuwe technologie voor mogelijkheden biedt. Inmiddels is duidelijk dat AI veel nieuwe kansen gaat bieden voor bedrijven en consumenten. 9292 is ook erg benieuwd wat AI voor haar dienstverlening kan betekenen en wil graag samen met studenten deze nieuwe technologie gaan verkennen. 9292 start daarom nu het **9292 AI Lab!** We stellen data, API's en ontwikkelbudget beschikbaar voor studenten. **Pitch jouw AI idee voor 22 september 2023.**

Lees meer →

Waar is mijn
stembureau?

Een stembureau bij jou in de buurt, zo gevonden

Nog niet alle gemeenten hebben de stembureaus voor de Tweede Kamerverkiezingen van 22 november 2023 aangeleverd. Deze worden nog tot uiterlijk circa een week voor de verkiezingen toegevoegd.

NL Alle stembureaus in Nederland

Filters

Openingstijden

(toon alles)

Toegankelijkheidsfilters

Kaart

 Gebruik mijn locatie

OpenRaadsinformatie

Doorzoek vergaderstukken van gemeenten en provincies

Zwolle

2022

Realisatie Kwartaal 1

- Balans baten
- Balans lasten
- Balans standen
- Baten
- Lasten

Algemeen Bestuur

€ Euro ▼

✉ Email

Realisatie Kwartaal 1 2022 (Lasten): hoofdrekening_code : 56255001- Verkiezingen

<u>hoofdrekening_code</u> ^	<u>hoofdrekening_code bedrag</u> ^
■ 4301- Uitzendkrachten/inhuur	€7.550,00
Totaal	€7.550,00

Wat heb jij eraan?

Open informatie werkt emanciperend, bevordert efficiëntie en creëert een band tussen het bestuur en burgers op basis van vertrouwen.

Wat heb jij eraan? (2)

Nu aan jullie de vraag: wat voor inzicht, informatie of product zou je wat aan hebben?

Ons nieuwste project

‘Debot’

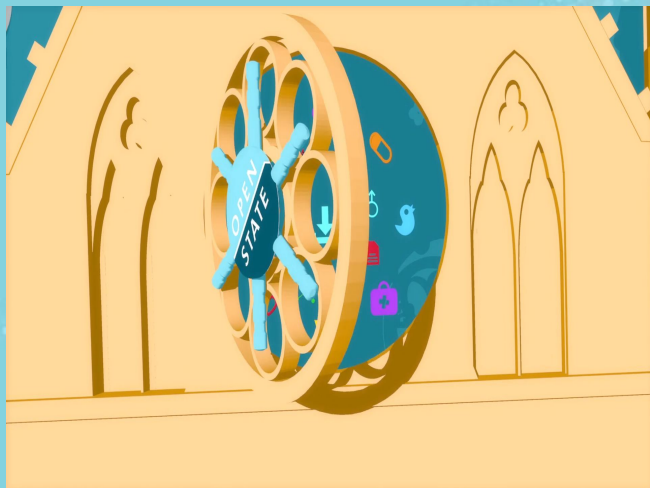
Het verkennen van de risico's van AI voor de democratie door het simuleren van debat middels chatbots.

De toolbox van de raad om open informatie beschikbaar te krijgen

- Geef prioriteit aan openheid en een goede implementatie van de Woo, hou de vinger aan de pols.
- Stel budget beschikbaar om hergebruik van open informatie ook lokaal te bevorderen.
- Doe als gemeente mee met lopende projecten.

Links

<https://openstate.eu/> | <https://github.com/openstate/> | <https://data.openstate.eu/>

Dank voor jullie aandacht